

... την Τρίκην την θυγατέρα του Άσωπου, ἦτον ὀλιγώτερον ἔνδοξος καὶ αὐτοὺς, διὰ τὴν ἰσχυρίαν τοῦ Ἀσκληπιοῦ υἱοῦ τοῦ μονάρχου τῶν Ἑλλήνων Ἀπόλλωνος (1). Εἶδε προσέτι αὕτη γεννηθεῖς τὸν Ποδαλείριον καὶ τὸν Μαχάωνα ἐπιτηδείας εἰς τὴν τέχην τοῦ καταπαθεῖν τὰς λύπας καὶ ἰσχυρίαν τὰς ἀσθενείας. Ἡ Ἀθήη διέδραχε τὰ τεύχη τῆς, καὶ ἡ γῆ τῆς, τροπὸς γενναίων ἴππων, ὑπῆρξεν ἀπόνομος παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. Ἡ θέσις τῆς πόλεως ταύτης τῆς κειμένης πλησίον τῶν Δολόπων καὶ τὴν εἴσοδον τοῦ στενοῦ τῆς Πίνδου, εἴλκευεν ἀπανταχοῦ τοὺς στρατοὺς ὅσοι διέιερχον τὴν Θεσσαλίαν πρὸς τὴν ἑσπέρην ἢ πρὸς ἑρήμωσιν τῆς (3)μέχρι τῆς συστάσεως τοῦ Γραικωρωμαϊκοῦ βασιλείου, ὅτε παρίσταται ἡμέμη ὑπὸ τὸ ἀρχικόν τῆς ὄνομα εἰς τοὺς καταλόγους τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου (4). Μετὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην φανταίνεται καταστῆσαι ὑπὸ τῶν ἰσχυρίων πρωτεύουσα τοῦ σαυγιάκ τοῦ Μουλαλίη (ὅστις αἰ' οὐ σημαίνουσι τὴν ἐπαρχίαν τὴν ὑπάρχουσαν ἀρχικόν τῆς Ἑλλάδος). ἡ δὲ ἀνατολικὴ ἐκκλησία ἔμεινε ὑπὸ ἐπίσκοπον ἐξαρτώμενον ἀπὸ τοῦ μητροπολίτου τῆς Λαρίσης.

Ὁθιδμία πόλις δὲν ἐδύνατο νὰ ᾖναι μᾶλλον ὁρμηδία πρωτεύουσα τῆς Θεσσαλίας. Ἦτο πρὸς τούτοις ἡμέμη καὶ μητροπόλις τῆς γενικῆς κυβερνήσεως τῆς κατὰ τὸν ἄλλαν τῆς, διότι, πρὶν τῆς κατακτιήσεως τοῦ Ἀλκιμάχου τῶν Τρικάλων. Ὁ σατράπης, ἡ μᾶλλον ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς Ἑλλάδος ἀπάσης ἄρχων, εὕρισκετο ὡς ἐπὶ εἴκοσι καὶ πέντε λεύγας βορειοδυτικῶς τῶν ἰσχυρίων τῶν ὁποίων ἐξουσίαζε τὰ στενά, δέκα μὲν καὶ πέντε λεύγας ἀπὸ Λαρίσης, πόλεως τότε κατοικουμένης ἀπὸ τῶν στασιαστικῶν λαῶν τῶν γενιτάρων τῶν ἐπὶ τῶν τῆς ἐξουσίας, δώδεκα δὲ ὥρας κατ' εὐθείαν γραμμὴν ἀπὸ τῆς Φάρσαλα, ἔνθα οἱ προύχοντες τῆς παιδείας καὶ ἑλληνες συνεκρότουσαν καθ' ἕκαστον ἔτος συνέδριον, ὅπου διανομὴν τῶν φόρων καὶ κατὰταξιν τῶν λογαριασμῶν τῶν. Τοιοῦτος ᾖν πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν ὁ ἀρχιστράτηγος τοῦ μέρους τούτου τῆς Ρούμελης, καὶ τῆς ἀποστολῆς τῆς, τὴν φυσιογνωμίαν τῆς ὁποίας μόλις φανταίνεται τις νὰ ἀναγνωρίσῃ.

Τὰ περίχωρα τῶν Τρικάλων, ἡ θεωρία τῶν δασωμένων μερῶν τῶν, ὡς καὶ ἐκείνη τοῦ μεγαλοπρεποῦς ἀρχιστράτηγος τοῦ ἡσύχως διαβρέοντος πεδιάδα καλῶς κα-

λιεργημένην, ἅπαντα ταῦτα καταγοητεύουν τὸν ὁδοιπόρον. Ὁ ὄφθαλμὸς του φέρεται, ἐκ τῆς κατεστραμμένης ἀκροπόλεως καὶ ἀνοικοδομηθείσης ὑφ' ὄλων τῶν κατακτητῶν τῶν καταρρημοσάντων τὴν Θεσσαλίαν, ἐπὶ τῆς σωρείας τῶν δένδρων ἧτις περικυκλοῖ δέκα ἐκκλησιασίας, ἑπτὰ τσαμία, καὶ μίαν συναγωγὴν ἐκτισμένην εἰς τὸ βάθος τῆς ῥύμης τῶν Ἑβραίων. Ἄλλ' ἅμα εἰσέλθη τις εἰς τὴν πόλιν τὴν ἐπερισμένην ἐπὶ τοῦ πρανοῦς λοφίσκου τινος, τὸ θέαμα μεταβάλλεται, καὶ ἡ ἀγορὰ τῆς ἐσκεπασμένη μετὰ σκιάδας αἰτίνες παρέχουσαν ἀροσπερότητα ὑγιεινὴν ὑπὸ οὐρανὸν περιφευγῆ, εἶναι ἡ μόνη αἰτία ἕνεκα τῆς ὁποίας διαφέρει τῶν ἄλλων μερῶν τῆς Τουρκίας, τῶν ὁποίων ἡ ὁμοίότης πανταχόθεν ἡ αὕτη εἶναι, ἕνεκα τῆς ἀκαθαρσίας καὶ τῆς ἀνωμαλίας εἰς τὰς οἰκοδομάς.

Διευθύνθη πρὸς τὸ φρούριον, ἔνθα μετ' ἐβεβαίωσαν ὅτι ὑπῆρχον ἀρχαιότητος· ἀλλὰ δὲν εἶδον ἐκεῖ μηδὲν ἀξιοσημείωτον, καὶ ἀνευ δερβίτου τινος γνωρίμου μου, ὅστις μετ' ἔκαμε νὰ παρατηρήσω ἐπιγραφὴν ἐπιτύμβιον, ἀσπερωμένην εἰς τὴν ἔκφρασιν γυναικὸς ἀπαρηγορητοῦ διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ συζύγου τὸν ἀπειλὸν ἠρπασεν ἡ Μοῖρα (1) θὰ παρητούμην ἀπὸ πᾶν εἶδος ἀναζητήσεως. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος χωρὶς νὰ ᾖναι πεπαιδευμένος, μοὶ ἔδειξε τὴν ἀληθῆ θέσιν τῆς ἀρχαίας Γρίκκης, ἧτις εὕρισκεται πρὸς δυσμὰς τῆς πόλεως, καὶ μοὶ ἐπρομήθευσε μέγα πλῆθος νομισμάτων τῶν αὐτονομῶν πόλεων, τὰ ἀξιολογότερα τῶν ὁποίων φέρουσιν ἐπιγραφὴν βουστροφιδόγραφον (2)

Ἄν καὶ μοὶ ἐπροξένησαν πολλὴν εὐχαρίστησιν αἱ ἀνακαλύψεις αὗται, κατεβλήθη ὅμως καὶ ἀπὸ τὸ γοητευτικώτατον πανόραμα τοῦ ὀρίζοντος. Ἐθαύμαζον, ἐξ ὕψους τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀφιερωμένης εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Φοῖβου Ἀπόλλωνος, τὸν δίσκον τοῦ ἡλίου, ὅστις, κλίνων μεταξὺ τῶν κορυφῶν τῆς Πίνδου, λαμπρύνει τὴν σειρὰν τοῦ Γούρα, οὗτινος ὁ περίβολος, μεγεθύνεται δι' ὀπτικῆς ἀπάτης, ὕψων τὰς κυανέας κορυφὰς του ἐπὶ τῶν ἐκλαμπόντων νερῶν. Ἐὶ πᾶν ἀνήγγειλε λαμπρὰν τὴν ἐπαύριον, προηγειθείσης καὶ ἐσπέρας τερπνοτάτης ἧτις ἤρχιζεν ἤδη, ὅτε ἐπανάλθομεν εἰς τὰ καταλύματα μας.

Ἐγεύθημεν εἰς τὸ ὑπαιθρον, καὶ εἰς τῶν Ἀλθανῶν μου, ἀφοῦ προανέκρουσε τὴν λύραν του τὴν ἀγροτικὴν, ἐτόνιζε πρὸς αὐτὴν τὸ ἄσμα ὁ Μπουκοβάλας, καὶ τινὰ ἄλλα πολεμικὰ ἄσματα, δι' ὧν οἱ Ἑλληνες ἀνταποκρίνονται, ἐκτελοῦντες χοροὺς ζωηροῦς καὶ ἀρεμαννίους. Τοιοῦτον ᾖν τὸ τέλος τῶν συναναστροφῶν μας· ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ ἡ συνομιλία μᾶς ἐβρίφη καὶ εἰς ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα, περὶ ἧ καὶ ὁ ἐλάχιστος σπουδάσας ἐνομιζέτο εἰδήμων. Οὐλεμάς τις ἤρ-

(1) Ὁ Στράβων λέγει ὅτι ἐδῶ ὑπῆρχεν γὰρ τοῦ ἀσκληπιοῦ τὰ μέγιστα σεβώμενος, βιβλίον ΙΧ σ. 37.

(2) Ὁ Στράβων τοποθετεῖ τέσσαρας ποταμοὺς ἐπὶ τὸ ὄνομα τοῦτο, τὸ μὲν ἕνα παρὰ τῇ Μαγνητικῇ τῶν ἄλλων πλησίον τῆς Γορτύωνος, τὸν τρίτον τὴν Τρίκην, καὶ τὸν τέταρτον εἰς τοὺς δυτικὸς ὄρους τῆς ἡμετέρας.

(3) Τιτ. Λιβ. βιβλ. XXXVI κ. 13.

(4) Κωνσταντίνος Πορφυρογέννητος, Θέμα. βιβλ. κ. 2.

(1) ΦΜΤΑΘΕΘΙΟΙΣΚΕΛΟΝΣΤΥΓΕΡΜΝΙΗΠΟΡΑΙΟΥΣΙΝ : ΜΟΙΡΗΥΠΑΤΡΕΠΠΜΚΙΜΒΕΡΑΓΥΜΒΟΒΧΕΙ : ΟΝΗΝΥΤΕΠΑΡΑΚΟΙΤΙΣΑΝΗΡΟΝΠΟΟΙΡΑ : ΘΑΨΕΝΑΚΟΙΜΗΤΟΙΣΔΑΚΡΥΟΙΝΑΝΟΛΟΜΑΣ.

(2) ΝΩΙΑΚΚΙΡΤ.